

A szegedi piaristák lapja ■ 2010. január — VIII. évfolyam 1. szám

PIÁRFUTÁR

www.fotosokvilaga.hu

ŐZ, A CSODÁK CSODÁJA

AZ ÜZLET SZELÍD ARCA

PIARISTA ÜZLETI PROGRAM

2010. január 22-23., 2010. február 19-20.
2010. március 19-20., 2010. május 14-15.

sikeres üzleti viselkedés, piacgazdaság működése,
problémamegoldás, üzleti kommunikáció, vállalkozások felépítése,
csapatmunka, etikus üzleti magatartás, társadalmi szerepvállalás,
szociálisan érzékeny üzleti viselkedés, önismeret

Első előadás: 2010. január 22., 16 óra
Dugonics András Piarista Gimnázium, Tanácsterem

2010. FEBRUÁR 15.
A LEGENDA ÉLETRE KEL

HUMORFESZTIVÁL

JELENTKEZZ A DÖKÖDNÉL!

SZEP

PIARISTA AJÁNDÉKBOLT

bolt.piarista.hu

madarat tolláról...

Kérjük támogassa a

DUGONICS ANDRÁS

PIARISTA GIMNÁZIUM

tanulóit adója 1 %-ának a

DUGONICS ANDRÁS ALAPÍTVÁNY

javára történő felajánlásával!

Számlaszám:

10402805-28012423-00000000

Adószám:

19083924-1-06

A SZEPIPRESS jelenti

A félévi bizonyítványt január 22-én kapták kézhez a szegedi piarista diákok. A félév végi fogadóóra időpontja január 29. A tanárokhoz a szokott rendben lehet jelentkezni.

Február 5-én fél 8-kor közös első pén-teki latin szentmisén veszünk részt a templomban. Hamvazószerdán, február 17-én szintén közös szentmisével kezdjük a napot.

A z érettségi vizsgákra február 15-ig lehet jelentkezni a titkárságon.

A szegedi piarista iskolába február 19-ig jelentkezhetnek azok a diákok, akik itt szeretnék folytatni tanulmányaikat.

Február 25-26-án tanári lelki napon vesznek részt iskolánk oktatói. Nem lesz tanítás.

Nagykárolyba megint

Mint minden évben, idén is eljuttattuk az adventben összegyűjtött adományokat Nagykarolyba, a piarista nővérekhez. Január 4-én, az első idei tanítási napon indultunk – Bánki tanárnő, Papp tanár úr, Lengyel Andris és jómagam –, hogy a Debrecenből nem messze levő városba elvigyük a gyógyszereket, ruhákat, játékokat és egyéb hasznos holmikat. Reggel 8-ra terveztük az indulást, és végül fél 9-kor úton is voltunk. Az utunk nem kevésbé volt nehézkes. Szeged és Hódmezővásárhely között még úgy ahogy lehetett haladni, de Székkutason úgy döntöttünk, átmegyünk kelet felé az M5-ösre. Alig másfél órás kiesés....

Sebaj, délután 2-re már egy ben-

zinkútnál álltunk a határ mellett, és a gyógyszereket osztottuk szét kinek-kinek a táskájába (fene tudja, hogy mennyit vihet át egy ember legálisan...). Fél 3-ra Nagykarolyban voltunk, átadtuk az adományokat, majd megebedeltünk (gyümölcslevest és rakott krumplit). Közben beszélgettünk a nővérekkel. Megtudtuk, hogyan kezdték a tevékenységüket (egy árva lányoknak fenntartott kollégiumot kell elképzelni, ahol laknak, esznek, alsznak, főznek, elkészítik a házi feladataikat, tanulni pedig a közeli iskolába járnak), és miből tartják fent az épületet. Ebéd után körbevezettek bennünket a városban. Megnéztük az iskolát, illetve a nővérek legújabb projektjét, egy délutáni félíg tanuló-, félíg játszóházat. A Károlyi-kastélyt is megnéztük, sajnos csak kívülről (sokadik éve újítyák fel).

Elbúcsúztunk, és indultunk hazafelé, okulva reggeli nehézségekből, egyből autópályán. Este 9 fele haza is értünk.

Érdekes élmény volt látni, hogy mit meg nem tesznek a nővérek a lányokért (az egészen kicsiktől kezdve az idén érettségizőig), viszik őket kirándulni, és tulajdonképp a szülői feladatokat látják el ők ketten. Egyikőjük szociális munkás szeretne lenni, és a nővérek mellett szeretne segídezni.

Ezúton szeretnénk köszönetet mondani a Pap, a Verba és a Tombác családoknak, illetve a 9/a, 10/a, 11/a, 11/b, 12/a, és 12/b osztályoknak az adományokért.

Sándorfi Gergő 12. A

IMPRESSZUM

PIÁRFUTÁR

A szegedi piaristák lapja

Megjelenik havonta
Lapengedély száma: 2.2.4/1513/2003.

SZERKESZTŐ
Mészáros Ferenc

KORREKTÚRA
Németh Attila SP

NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS
Férc Szemes Áron

SZERKESZTŐSÉG
6724 Szeged, Bálint Sándor u. 14.
Tel: 62/549-090
Elektronikus levél cím:
piarfutar@szepi.hu

KIADÓ
Dugonics András Piarista Gimnázium
a Dugonics András Alapítvány támogatásával.
Számlasszám:
10402805-28012423-00000000

FELELŐS KIADÓ
Pető Gábor SP

NYOMÁS
Juhász Nyomda

Kizárólag belső terjesztésre.

Celestina Donati (1848-1925, Firenze) 1889. június 24-én alapította Olaszországban a Piarista Nővérek szerzetes kongregációját, lelkivezetője Celestino Zini piarista atya buzdítására. Kalazanci Szent Józsefet (1557-1648) égi pártfogójukként tisztelik, aki Európa első ingyenes iskoláját nyitotta meg Róma szegényei számára. Karizmájuk a nehéz sorú gyerekek és fiatalok tanítása és nevelése, különös tekintettel az árvákra, elhagyottakra és a börtönben lévők gyermekeire. A rend női ága jelen van Olaszországban, Brazíliában, Romániában és Nikaraguában. A nővérek Nagykarolyban – az egykori piarista rendházban – gyermekotthonot vezetnek és a volt piarista gimnázium épületében működő Kalazanci Szent József Teológiai Iskolaközpont lelki programjainak szervezésében segítenek.

Esőben, hóban, fagyban...

Hogyan lehet háromszáz liter melegvizet harminchárom felosztani? Ez az egy kérdés volt csupán hangulatrontó a gyalogtúrán, főleg az esti órákban. Ettől eltekintve szerintem Németh tanár úr kiváló túrát szervezett a különböző évfolyamos piarista diákoknak. Ha már az egyetlen rossz tényezőt megemlítettem, hadd leplezzem le a legjobbakat is, melyek különösen emelték a túrázók hangulatát. Az egyik ilyen jelenség „Kisputoczky” volt, aki nélkül szinte unalmas lett volna az élet. A másik Börcsök Mester volt, aki a mikrobuszosokat volt hivatott megnevetetni, és ebben a foglalatosságában fényes eredményeket ért el. Olyannyira, hogy az oda- és a visszautazás végén is kedvünk lett volna kinyírni, de ez sajnos minden alkalommal elmaradt. A legjobb mégis az volt, amikor a visszaúton egymás mellé ültettük őket a mikrobuszban... Rajtuk kívül rengeteg „hangulatfokozó elem” volt a gyalogtúrán, de ezeknek a felsorolásától most eltekintünk. Azonban ha csak a két „viccládát” állítjuk szembe a „melegvízhiánnyal”, az egyenleg már akkor is 2:1 a hangulatemelők javára. A túra király volt!

(Horváth Benedek 10.a)

A két és fél órás vonatozás után egy kicsit megálltunk Budapesten, és betértünk a Nemzeti Múzeumba művelődni. A múzeumlátogatás nagyon érdekes és színvonalas volt. Két csoportra bomlottunk; az egyik csoport tagjai fegyvereket nézegettek, néhányat kezükbe is foghattak, majd kézműves tehetségüket is kipróbálhatták egy rézlemez domborításával.

Továbbutaztunk Székesfehérváron át Zánkára. Onnan kisbuszszal, illetve gyalog jutottunk el a szállásra, ahol nagyon otthonosan éreztük magunkat.

Az ágyak (a 160 cm-en aluli személyeknek) kényelmesek voltak, viszont a szobákból a földszintre vezető, legalább 70 °-os lépcsőn lejönni nem volt túl kellemes. A szobákban a hőmérséklet alapvetően jó volt, ha nem tartottuk sokáig nyitva az ablakokat. Nagyon finom, meleg vacsorát kaptunk minden este, amelyeket óriási adagokban találtak fel a mérhetetlenül aranyos és kedves szakácsnők. A meleg vizet beosztással kellett használni. Ez többnyire sikerült. De azért volt, akinek csak hideg víz jutott...

A tempós menetelések esőben, hóban, fagyban (5-én, 6-án már esett kb. 10-10 cm hó), nem voltak túl fárasztóak. Szép tájakat láttunk. A hógolyózások, akár a hegyen, akár menetközben vagy megálláskor, folyamatosan zajlottak. Számomra, de gondolom többünk számára is, csodaszép emlék marad az, amikor fenn a Csobánc tetején, tőlünk karnyújtásnyira szálltak el a siklóernyősök.

Összességében nekem nagyon tetszett ez a túra. Szerintem jövőre is elmegyek!

Doszpod Kristóf 11.b

Erre az évre a tanárok, köztük Németh Attila tanár úr a téli túra

TÉLI GYALOGTÚRA

jan. 3-6., Köveskálán a Nádasház Vendégházban

menetek: két nagy, egéssznapos gyalogtúra a Csobáncra az Eötvös Károly kilátótól Szentbékállán át, illetve a Badacsonyra (Kékkúton keresztül), és még egy háromórás a Hegyestűn át Zánkára (mindösszesen kb. 50 km)

Kis kultúra közben: látogatás Somogyi Győző festőművésznél Salföldön, illetve Pesten vezetés a Nemzeti Múzeum fegyvertörténeti, ill. 19-20. sz-i részlegében

Résztevő diákok: 30 fő, kísérő tanárok: Bujdosó Hajnalka, Jusztin István, Németh Attila

helyszínéül a gyönyörű Káli-medencét választották. Indulás Szegedről a 9.45-ös vonattal. Budapesten a Nyugatiból elmentünk megnézni a pesti piárt és a Nemzeti Múzeumot, utána átmertünk metróval a Délibe. A következő állomás Zánka-Köveskál. Pontosabban a vonat Zánkánál állt meg, onnan Németh tanár úr elvitt minket mikrobuszszal Köveskálra. Mire odaértünk, már jó sötét volt, hisz a hegyekben gyorsan sötétedik. Mikor megérkeztünk, én örültem, hogy egy kis falusi házikóban lakhattunk, melynek érdekessége, hogy nádból volt a teteje.

Estére egy kis eligazítás a holnapi napról, utána mosdás és kb. 11 órakor lámpaoltás. Az első este még mindenki vidám volt, nem volt fáradt. Szegények nem tudták, hogy másnap mi vár rájuk. Persze jó diákhöz híven én se akartam elaludni. Csak a szobában lévő akarták, hogy aludjak, mert akkor nem beszéllek.

Másnap reggel 7 órakor volt az ébresztő. Picit nyűgösen és fáradtan felébredtünk. A reggeli a ház pincéjében volt, ahol a gyűléseket tartottuk. Sohasem fogom elfelejteni a tescós párizsi és szalámi ízt. Reggeli után előkészüldés a túrára. Meglepetésemre látom, hogy sokan csak egy pulcsiban jönnek, én meg hat réteg ruhával magamon nézem őket, és csodálkozva kérdezem: nem fogtok fájni? De ők nagyon biztosak voltak abban, hogy ők csinálják jobban. Sajnos nekik lett igazuk, mert az út első tíz percében már le is izzadtam, és úgy éreztem magam, mint aki éppen a saját levében fő meg.

Az első kis bemelegítő túra az Eötvös Károly-kilátó volt. Persze csak addig volt bemelegítő, míg le nem tértünk az útról, és fatörzsekbe kapaszkodva jutottunk fel a csúcra. De a kilátásért megérte. Következő cél: a csobánci vár. A közte lévő idő a barátkozásról szólt. Volt egy dolog, melyet szerintem 12.-ig magamon viselek. Szerintem már tudjátok. A csapat kutyája: Márly. Bárki bármit mond, jó útitárs volt. Megmászta velünk a Csobáncot, és kb. 4 kilométert ő is gyalogolt. Ami tetszett a Csobánc mászásánál, az, hogy nem a bandával, hanem a barátoddal mászhattad meg. A lejtővel éppúgy. Én meg még néhányan a meredek széléről lecsúsztunk, be egy erdőbe meg egy szőlőültetvénybe. Lent buszra szálltunk, és vissza Köveskálra. Este felmerült egy probléma a mosdással, mert csak 300 liter víz volt, és hát az utolsóknak nem jutott. Megbeszéltük a holnapi napot, és utána, aki akart, aludhatott. Most már azért 10 órakor mindenki elaludt (tisztelt a kivételnek). Másnap fél 7-kor volt az ébresztő. Ezen a napon volt

a nagyobb gyaloglás. Utunk első fele egy festőművészhez vezetett, Salföldre. Ott lehetett választani: vagy megyünk, és megnézzük a régi magyar háziállatokat, vagy megyünk be a meleg szobába pihenni. Persze, hogy nagyon sokan akartak a festőművészhez menni. A túra vége a Badacsonyi megmászása volt. Onnan vonatra, és indulás Zánka-Köveskálra. Másnap csak egy kis túra volt, amelynek során megnéztük a Tühegyet, és Köveskálról elmentünk Zánkára. Onnan én mikrobuszszal, a többiek vonattal jöttek haza.

Putóczky Dávid 7.a

A szentbékállai Kötengerben a Nagy Csapat. A fekvő kő tényleg inog!

MAGYAR NYELVTÖRŐK

Gyere Gyuri Györbe, győri gyufagyárba,
gyűjtsunk gyertyát győri gyufagyárban gyártott gyúlékony gyufával.

Felcsatoltunk

A karácsonyi szünet utolsó napján 2010. január 3-án indult el iskolánk kis csapata huszonöt diákkal és négy kísérőtanárral (László Imre, Dékány Zoltán, Vass Bálint, Koczor Kristóf) az ausztriai Gerlitzben síelni. A túra már ott különlegesen ígérkezett, hogy egy másik iskolával egyesülve (zsombói Kós Károly Általános Iskola) vettük célba utunkat.

Tízórás buszút után megérkeztünk szállásunkra, ahol a kényelmes és igényes szobák elfoglalása után jó nagyot vacsoráztunk, majd egy kis közös játék, esti ima után mindenki nyugovóra tért és a gondolatainkban már a következő nap járt, a síelés.

Másnap reggel már mindenki izgatottan várta, hogy felcsatolhasson és átadhassa magát a síelés örömeinek. A gerlitzeni síparadicsom és varázslatos Ossiachi-tó fölé emelkedik. A tó partjától egy négyfős kabinos felvonó vitt fel minket az 51 km-es pályarendszerhez. A pályák 1000-1911 m között terültek el a csodálatos kör-

Nem síelők, pózolók

nyezetben. Tudásszintnek megfelelően, több csoportot alkotva vettük be a különböző színnel megjelölt pályákat. Mi tanárok legfőképpen a még síelni nem tudó, kezdő diákokkal voltunk elfoglalva, akik már az első nap végére bebizonyították, hogy másnap már a haladó csoportokban is képesek helytállni. Összesen négy teljes napot síeltünk, hol felhős, hol napsütéses időben nagyon jó hóviszonyok között. Ahogy az mindig lenni szokott, az utolsó nap volt a legszebb idő, hétágra sütött a nap és a pályák is ezen a napon voltak a legjobban síelhetők. Esténként vacsora után mindig volt játék, beszélgetés és szabad foglalkozás, ahol mind a diákok, mind mi tanárok jobban és közelebbről megismerhettük egymást.

Az utolsó nap, január 8-án reggeli után rengeteg élménnyel és tapasztalattal indultunk vissza Szegedre.

Koczor Kristóf

A túsztartgyaló bizonytalansága

FEDEZZÜK FEL SZEGEDET! CSAPATVERSENY

A városismereti verseny témája: Szeged 1910-2010. A helytörténeti hét keretében a versenyzők városnézés keretében megismerik a belvároslegérdekesebb épületeit, a levéltárat és településünk utóbbi 100 évének történetét. A csapatok megfigyelési gyakorlatot végeznek, tablót készítenek, és tesztet töltenek ki. A csapatlétszám 3 fő. Szervező a történelem munkaközösség.

Előzetes forduló (csapatonként legalább 1 fő részvételével megbeszélés): Szeged belvárosa; városnézés, fotózás. Időpont: február 9. (kedd) 14.30

Helytörténeti hét

1. forduló

Dóm téri megfigyelési gyakorlat (feladatlap). Időpont: március 8. (hétfő)

A várostörténet és a levéltár megismerése (csapatonként 1 fő)

2. forduló

Jelentős helyi épület bemutatása (csapatonként 1 épület). Időpont: március 9. (kedd)

3. forduló

Csapatverseny; döntő. Időpont: március 10. (szerda) 14.30

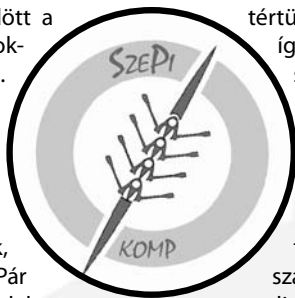
Csapatok jelentkezési határideje: 2010. február 3. Jelentkezés, információ: Károlyi Attila (karolyi@szepi.hu)

Kompetencia alapon

Atanév elején kezdődött a kompetencia alapú oktatás az osztályban. Kémia, magyar és matematika órákon dolgozunk csoportokban. Eleinte furcsa volt együtt dolgozni, megengedett volt a beszélgetés az órán, szerepeket kaptunk, hogy kinek mi a feladata. Pár tanóra után megszoktuk, érdekes volt megismerni, hogy hogyan gondolkodnak a többiek az adott témáról. Kémiából a kőolajat vettük csoportokban. Vázlatot készítettünk különböző kőolajjal kapcsolatos dolgokról, majd bemutattuk a többieknek. Általában csak az maradt meg hosszú távon, amin a saját csapat dolgozott.

Magyar irodalomból több csoportmunkás óra volt, szintén vázlatokat, gondolatérképeket készítettünk, amelyeket bemutattunk egymásnak. Ezenkívül játékos csoportvetélkedők is voltak.

Matematikából egy egész témakört vettünk át csoportmunkával, majd vissza-

tértünk a hagyományos órákhoz, így lehetőségünk nyílt összehasonlítani a két módszert. Amikor egy teljesen új anyagot tanulunk csoportokban tematikából, megessük, hogy túl sok a kérdés, és megáll a munka, mert valamit nem tudunk, és a tanárnő nem tud százfelé szakadni. Frontális órán pedig az osztály fele alszik.

Az új rendszer azoknak kedvez, akik az adott tantárgyhoz közönbösen viszonyulnak, mert így tulajdonképpen rá vannak kényszerítve, hogy dolgozzanak, mert ha nem teszik, nem a tanár fog rájuk csúnyán nézni, hanem a társaik. Hasznos továbbá a jó képességeknek is, mert nem csak az új tudást sajátítják el, de azt is, hogy hogyan kell eredményesen csapatban dolgozni,

építő vitákat folytatni, tanítani, ösztönözni másokat. Hasznos mindenkinek, mert az iskolában való kemény munkával a házi feladat mennyiségét csökkentjük.

Ha sokáig nem változnak csapatfelosztások, az kisebb viszályokhoz vezethet, de ezek kicsengetéskor elmúlnak.

A kompetencia alapú oktatás futótűzként terjed iskolánkban, nemrég kezdtük el történelem és osztályfőnöki órákon is, gyakran dolgozunk csoportban hittanon, nyelvtórákon.

Zakar Máté 11. b

Lezárult a 2009-es Tájbejárás sorozat projektje

AGimnázium sikeresen pályázta meg 2009-ben az Új Magyarország Fejlesztési Terv Környezet és Energia Operatív Programját. A projekt célja a fenntartható életmódhoz szükséges közös felelősségvállalás elősegítése, a környezettudatos magatartás elemeinek és a környezetért felelős életvitelhez szükséges képességek fejlesztése. Tájbejárás sorozat című projektünkhöz 4.950.000 Ft-ot ítéltek nekünk a pályázat kiírói. A támogatásból azok az iskola által szervezett túrák kaptak támogatás, melyek megfeleltek ezeknek a céloknak.

A pályázat során iskolánkban 24 túra valósult meg 2009. áprilisától októberéig, melyekből legalább egyen minden tanulónk részt vett. Iskolánk diákjai és tanárai nemcsak a meglátogatott vidék természetes és épített környezetét ismerték meg, hanem gyalog-, bicikli-, valamint kenu-túrán és sportrendezvényeken vettek részt, miközben bejárták Magyarország különböző tájait.

A túrák során tanulóinkat többek között a következő gondolatokkal igyekeztünk megismertetni:

– A közösségeknek közös hagyományaik és közös környezeti érdekeik vannak.

- A kerékpározás és a gyaloglás praktikus, kellemes, egészséges.
- Az aktív pihenés hozzájárul az egészséges élethez és a környéken élők megismeréséhez.
- A természetben eltöltött idő alatt is legyünk tekintettel a tisztaságra.

Rengeteg élménnyel és új ismeretekkel gazdagodtunk, melyeket családjainknak, ismerőseinknek továbbadva tudatosabban óvhatjuk környezetünket.

A Tájbejárás sorozat a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség támogatásával valósult meg. KEOP-6.1.0/A-2008-0012

Jusztin István

„Az élet mindenütt Szenttamás.”

Afenti mondatot Gion Nándor tetralógiájában olvastam (Latroknak is játszott). Ekkor még nem jártam Granadában a könyvtáros továbbképzésen, így nem is tudhatam, mennyi bölcsesség van ebben. Rojtos Gallai István, a regény főhőse, akkor vonja le ezt a következtetést, amikor a Vajdaságból Budapestre küldik kémkedni. Ekkor jön rá, hogy az élet nagyjából mindenütt ugyanúgy működik.

Könyvtárosnak lenni Spanyolországban sem könnyű. Könyvtárosnak lenni Spanyolországban is szép feladat. A Leonardo da Vinci-program Egész életen át tartó tanulás pályázatának köszönhetően jutottam el Granadába egy szakmai továbbképzésre.

A program általános célkitűzései, hogy az ismeretek, készségek és képesítések megszerzése és felhasználása céljából tartott képzéseken és továbbképzéseken részt vevő személyeket támogassa a személyes fejlődés, a munkavállalói esélyek és az európai munkaerőpiacon való érvényesülés megkönnyítése érdekében; hogy a szakoktatási és képzési rendszerek, intézmények és gyakorlatok minőségét javítsa; hogy a szakoktatást, a képzést vonzóbbá tegye a munkáltatók és magánszemélyek számára, valamint a szakképzésben részt vevő munkavállalók mobilitását elősegítse.

A nyolcnapos út keretében andalúziai könyvtárakat látogatunk meg szakközépiskolákban, gimnáziumban és egyetemen is. Beszélgettünk olyan tanár-kollégákkal, akik ingyen, szabad-

idejüket feláldozva tartják működésben az iskolai könyvtárat; kérdezhettük az egyetemi könyvtár kommunikációs fakultásának fejlesztő vezetőjét is. Lelkesedésük és elkötelezettségük példaértékű és biztató erejű volt.

A problémák Spanyolországban is hasonlóak, mint nálunk: még ott is kevés pénz jut az oktatásra, a könyvtárosoknak pedig nem biztosítanak státuszt az iskolákban. A szakemberek képzése kevésbé rendszerezett és alapos, mint nálunk.

Van azonban tanulnivalónk is. Az olvasásfejlesztés az oktatás minden szintjén megjelenő program, amelyet a könyvtárakkal szorosan együttműködve valósítanak meg. A szöveggel, a könyvvel való találkozás elősegítése nem csupán az anyanyelvet és irodalmat tanítók felelőssége. Az

Könyvtáros továbbképzés Granadában

egyetemen a „Könyvtárhasználati ismeretek” szeminárium három creditet érő óra... Szívesen látnám ezt a mi iskolánkban is...

És persze a katedrális, az Alhambra, Sevilla sikátorai, García Lorca háza az őszi Spanyolországban, felejthetetlen kereteket teremtettek...

Bujdosó Hajnalka
könyvtáros

(Részletek és képek megtalálhatóak a honlapunkon: www.szepe.hu.)

Két kategóriában:

1. Természet
2. Emberi pillanatok
(emberek érdekes helyzetekben, portré, sport, emberi érzések, szinte bármi, ami veletek kapcsolatos)

Kategóriánként maximum

3 fotót adhatsz le jpeg vagy psd formátumban személyesen: Herner Donát minden kedden 14.30 rajzteremben vagy a donatello@mailbox.hu címre. Ha kérdésed van, ugyanerre a címre írhatsz. Ha e-mailban küldöd a fotód, akkor címezd meg: „fotópályázat”

A díjak: 1. díj: 10000 Ft, 2. díj: 7500 Ft, 3. díj: 5000 Ft

A fotók leadási határideje: márc. 7.

FOTÓPÁLYÁZAT

Népek karácsonya

A karácsonyi énekek a népdalokhoz hasonlóan magukon hordozzák egy-egy nép, nemzet zenei anyanyelvének, a keletkezés idejének stílusjegyeit. Ezért jelenthetett dec.17-én este a Karolina és a Piarista Gimnázium karácsonyi hangversenye hallgatóknak, előadóknak egyedülálló élményt, mert a Lappföldről Dél-Amerikáig, az angol daltól a román kolindán át a szászcsávási karácsonyi énekig gazdag és színes válogatását adta a karácsonyi ünnepkör dalainak. Szegheő atya ötlete alapján a műsort a két iskola művésztanárai állították össze, és ők készítették fel diákjaikat. Nagyon sok szép, sok esetben már profi szintű produkciót hallhattunk. Mindenki a tőle telhető legmagasabb színvonalon, a leglelkesebben zenélt, énekelt. Még az itt-ott tapasztalt izgalom és megilletődöttség sem hagyott nyomot az elhangzott szép karácsonyi dallamokon.

Angyal Mercédesz imponáló biztonsággal, Nagy-Szabó Kornélia tanárnő zongorakíséretével egy dél-amerikai és egy francia karácsonyi dalt fuvolázott.

Az est talán legszínvonalasabb teljesítményét nyújtották a karolinás énekduettek: Balla Viktória-Doszpod Kristóf: Hullassatok egek, Ó gyönyörű szép, Kirje, kirje kisdededcske (Nagy-Szabó Kornélia tanárnő zongorakíséretével), Kozma Lilla-Mikinka Szilvia: Lengyel karácsonyi dallamok (eredeti nyelven!) Kadnár Zoltán-gitár és Nagy-Szabó Kornélia tanárnő zongorakíséretével, Csanádi Hajnalka-Sóti Erika: Kodály-Karácsonyi ének. Megérdemelt sikert aratott a két zongora-négykezes 'csapat' is: Szeles Ágnes-Háznagy Márton: Izlandi karácsonyi ének, Mihálffy Eszter-Simon Bálint: Két amerikai karácsonyi ének feldolgozás.

A Karolina Iskolában folyó sokrétű és színvonalas zenei munkáról tett tanúbizonyságot az iskola kamaracsoportja (vonósok, blockflótések,) akik Barabásné Lénárdt Judit és Tóth Györgyi tanárnők vezetésével és Nagy-Szabó Kornélia tanárnő zongorakíséretével tiroli, svájci, német, majd orosz és francia karácsonyi énekeket adtak elő.

A Karolina Gimnázium énekkara Zsováné Palotai Gabriella tanárnő vezetésével tisztán és ihletetten szólaltatta meg Csengery Dániel: Négy karácsonyi ének című egyetemű ciklusából az O Santissima kezdetű szicíliai ének feldolgozását.

Iskolánkat elsősorban a profi szinten éneklő-zenélő, diákokkal kiegészült Népzenei Műhely képviselte. Előadásukban az Es ist ein Ros entsprungen kezdetű német, a My Dancing Day angol karácsonyi énekeket, majd román kolinda-dallamokat, bosnyák-szerb

és szászcsávási karácsonyi énekeket hallhattunk Ivánovics Tünde és Fábri Géza tanárok vezetésével.

Közreműködtek: Lipták Dániel tanár úr, Dancs Ágnes, Kálmán Bence (hegedű), Fábri Géza tanár úr, Földi Ágnes, Csenki Zalán (koboz), Sallay Gergely (cselló), a gitár tanszak Szalkai Sándor tanár úr vezetésével, Miklós Balázs, Molnár Bálint, Szűcs Miklós (ének).

Iskolánk furulyaegyüttese: Szabó Gergely, Lengyel András, Kohl Norbert, Vass Gábor három nyugat-európai karácsonyi éneket játszott Lajos István tanár úr átíratában.

Különleges zenei csemegének számított, hogy hosszú idő után

ismét hallhattuk a két iskola összevont vegyeskarát, köszönet érte a két karnagy áldozatos munkájának: Zsováné Palotai Gabriella tanárnőnek és Kuzma Levente tanár úrnak. A hangverseny nyitó műsorszámaként Kodály: Veni, veni Emmanuel című kórusművét énekelték Zsováné Palotai Gabriella tanárnő vezényletével. Véget nem érő taps jutalmazta a hangverseny

Karácsonyi közös ének

fináléját: A. Adam svéd zeneszerző népszerű, már-már sláger művét, az O helga natt kezdetű kórusművet, melyet Kuzma Levente tanár úr hangszerelt és vezényelt, s melyben szólót énekelt Sóti Erika, mindkét iskola kórusa, a Piarista Népzenei Műhely énekelt, és valamennyi, a hangversenyben közreműködő hangszeres is részt vett.

Összinté dicséret illeti a Piarista Gimnázium színjátszó csoportját Bujdosó Hajnalka tanárnő vezetésével és a Mestertanoda színművész tanszakát Rupáner Ágnes tanárnő vezetésével, akik az egyes zenei műsorszámok között pantomim-szerű karácsonyi életképekkel tették változatosabbá és meghittebbé az estet.

Feledhetetlen este volt, közreműködőknek és hallgatóságnak egyaránt. Példaértékű volt a két iskola együttműködése, a közös zenei munka. Köszönet érte minden közreműködőnek, a két intézmény zenei vezetőjének, akik a motorjai voltak a hangverseny létrejöttének: Kerényi Tibornénak, és Fábri Gézának. De hálás köszönet a többi felkészítő tanárnak is: Zsováné Palotai Gabriellának, Barabásné Lénárdt Juditnak, Tóth Györgyinek, Egerházi Rékának, Dr. Szűts Istvánnak, Hegedűsné Dobai Csillának, Nagy-Szabó Kornéliának (Karolina Gimnázium), Kuzma Leventének, Ivánovics Tündének, Lipták Dánielnek, Csányi Ildikónak, Szalkai Sándornak, Bujdosó Hajnalkának, Rupáner Ágnesnek, Lajos Istvánnak (Piarista Gimnázium)

Lajos István

BiPi

Játék. Cserkésztvény. Egyszerű kettős. Cserkészinduló. Tábor. Olyan szavak, melyek már minden cserkészhez igenis hozzánőttek, és mindig örömmel vagy éppen nagy felelősséggel gondolnak rájuk. De mégis, ki nek köszönhetjük mindezt? Hogy jobbnál jobb táborokban tudhatjuk meg, milyen is igazi cserkésznek lenni, hogy annyi érdekes dolgot tanulhatunk őrsiken, hogy másokért élünk? Aki egy egyszerű táborból egy nagyszerű mozgalmat varázsolt, nem volt más, mint Bi-Pi.

Robert Baden-Powell, a cserkészlet alapítója

1857. február 22-én született Londonban sokgyerekes lélekész, teológiai tanár családjában. Teljes nevét, a Robert Stephenson Smyth Baden-Powellt családja történelmi nevezetességű személyiségeitől örökölte. Hároméves korában vesztette el édesapját, az árván maradt hét gyermeket édesanyjuk nevelte fel.

Bi-Pi már gyermekkorában kitűnt életrevalóságával, kitarásával, természetszeretettel. Indiai és afganisztáni szolgálati éve alatt kiváló megfigyelőképességgel rendelkező felderítőtiszt vált belőle, aki katonapedagógiai tapasztalatait remekül hasznosította akkor, amikor újoncokat szoktatta a gyarmati ezredekben teljesített kemény szolgálathoz. 1899-ben a második búr háborúban Mafeking város védelmével bízták meg. Az ostrom alatt felfigyelt a betegszállítással, lőszerhordással, hírvittel megbízott fiúk ügyességére és találmányára. Meggyőződésévé vált, hogy a fiatalok megfelelő – természetükhöz, érdeklődésükhöz alkalmazkodó – képzési módszerek segítségével lényegesen nagyobb feladatok elvégzésére képesek.

Katonai sikerei nyomán nemzeti hősként tért vissza Angliába 1900-ban. 1899-ben írt Aids to Scouting című könyvének sikere nyomán egyre több előadást tartott fiataloknak. Az egyik ilyen rendezvényen a Boy's brigade mozgalom alapítója felkérte, hogy dolgozzon ki egy nevelési programot fiatal fiúk részére. A program kipróbálására 1907-ben kísérleti tábort szervezett Brownsea szigetén. Ezt tekintik az első cserkész tábornak. A kedvező kimenetelű táborozás hatására 1908. január 24-én kihirdette Birkenhead-ben (a YMCA székházában) a cserkészlet megalakulását. Ugyanebben az évben megjelent könyve, a Scouting for Boys (Cserkészlet fiúknak) hatalmas sikert aratott, és egy év alatt hat kiadásban fogyott el.

A fiatalok körében hatalmas népszerűsége tett szert, és sorra alakultak a cserkészőrsök és csapatok. 1909. szeptember 4-én a londoni Kristálypalotában rendezett cserkész találkozóon mintegy 11 ezer fiúcserkész vett részt. Mellettük megjelentek az első lánycserkészek is.

VII Edward az új mozgalom irányítására kérte fel. Elvállalta a tisztséget, és világ körüli úton szemlélte a világ cserkészcsapatait. Mindenütt tomboló lelkesedéssel fogadták. 1920-ban rendezték meg az első cserkész világtalálkozót (dzsemborit) Londonban, ahol augusztus 6-án a világ főcserkészévé kiáltották ki Bi-Pi-t. Itt 27 ország 8000 cserkésze találkozott, s ettől kezdve rendszeressé váltak (négy évente) az ilyen találkozók (1933-ban Gödöllőn!). Ekkortájt a tábornok felesége a lánycserkészlet megalapítójaként maga is főcserkész lett, a lánycserkészt. 1937-ben Kenyában telepedtek le, Bi-Pi ott halt meg 1941. január 8-án, néhány héttel nyolcvannegyedik születésnapja előtt.

Bauer Iván

Forrás: <http://www.836.hu>
<http://www.wikipedia.org>

Kedves cserkészek!

Ha valaha láttátok már a Peter Pan című filmet, emlékeztek, hogyan mondta el a főkalóz búcsúbeszédét minden alkalommal, attól tartva, hogy amikor eljön a halál órája, nem lesz már ideje a búcsúra. Így áll a helyzet velem is, és – bár nem haldoklom – most én is búcsúüzenetemet akarom elküldeni nektek.

Emlékezzetek arra, hogy ez az utolsó üzenet, amelyet tőlem valaha kaptok, véssétek hát jól emlékeztetekbe.

Nagyon boldog életem volt, és azt akarom, hogy a tiétek is az legyen. Hiszem, hogy Isten azért teremtet bennünket ebbe a szép világba, hogy boldogok legyünk és élvezzük az életet. Csakhogy a boldogság nem a gazdagságból ered, nem a sikeres karrierből és nem saját vágyaink kielégítéséből. A boldogsághoz vezető út ott kezdődik, hogy fiú korotokban egészséges és kitartóvá fejlesszitek magatokat, hogy felnőttként hasznosak lehessetek és élvezni tudjátok az életet.

A természet ismerete megmutatja számotokra, hogy mennyi teljes szépség és különleges dologgal látta el Isten boldogításunkra a földet. Legyetek elégedettek azzal, amit kaptatok és használjátok föl a lehető legjobban. Nézzétek a dolgok derűs oldalát, ne az borúsát. Ám az igazi boldogságot csak a másoknak nyújtott boldogság által érhetitek el. Igyekeztek ezt a világot egy kicsit jobb állapotban magatok mögött hagyni, mint ahogy találtátok: úgy amikor eljön halálotok órája, boldogan halhattok meg abban a tudatban, hogy nem vesztegettétek el az időtöket, megtettétek, amit tőletek telt.

Legyetek készen a boldog életre és a boldog halálra. Ragaszkodjatok mindig a fogadalmatokhoz – akkor is, ha már nem vagytok gyerekek. Isten segítsen ebben benneteket.

Barátotok: Robert Baden-Powell

BiPi utolsó üzenete

HORIZONT

A házasság hete

A Házasság Hete kampánya fel kívánja hívni a figyelmet arra, hogy az egészséges házasság milyen fontos, és egyben milyen előnyös is az egész társadalom számára.

A Házasság Hete mozgalom Richard és Maria Kane kezdeményezésére indult el több mint egy évtizede az Egyesült Királyságban. Fő célkitűzése, hogy újszerű és kreatív módon ismertesse meg az emberekkel azokat a hagyományos értékeket és bibliai alapelveket, melyek alkalmazása sikeressé és örömtelivé teheti házasságukat. Azóta minden évben február 14., azaz Valentin nap környékén a brit egyházi és világi sajtó nagy figyelmet szentel a házasság népszerűsítésének változatos programok, riportok, előadások, cikkek közzététele révén.

A „Házasság Hete” Isten tervét szeretné bemutatni egy férfi és egy nő házasságáról a mai modern társadalomnak. Olyan széleskörű összefogásra törekszik, mely gyakorlati példamutatással, tudományos kutatások eredményeivel és bibliai és erkölcsi érvekkel támasztja alá a házasság örökkévaló értékét. Bátorít minden olyan helyi kezdeményezést, amely hidat építve a környezetében élő házaspárok és családok felé, segíti azok életét. A „Házasság Hete” nyíltan beszél a házasság mindennapi valóságáról, örömeiről és feszültségeiről. Igyekszik bölcs és gyakorlati tanácsokkal ellátni a házasságok és házasságjelölőket, valamint a teljes helyreállítás reményét ébren tartani azokban, akik kapcsolata válságban van, illetve valamilyen ok miatt megszakadt.

HÁZASOK TÍZPARANCSOLATA

1. Légy nyitott és fejlődőképes!

A házasság nem révbe érkezés, nem végcél – tudnod kell növekedni és elmélyülni a szeretetben házastársaddal.

2. Fogadd el házastársad másságát!

Ne ámitsd magad, hogy majd TE megváltoztatod házastársad egyik vagy másik tulajdonságát – ne akard őt saját hasonlatosságodra formálni. Ez még egy embernek sem sikerült!

3. A MÁSIKAT akard boldoggá tenni, ne saját boldogságodat hajszold!

„Senkinek sincs nagyobb szeretete annál, mint aki életét adja felebarátaiért.”

„Szeretlek, mert vagy, mert ilyen vagy. Elfogadlak és vállallak minden pozitív és negatív

tulajdonságoddal együtt egy egész életre.” Ajándékozd neki teljesen az igazi gazdagság minden forrását: teljes figyelmedet (ő a legfontosabb ember az életedben!), az idődet.

4. Magaddal szemben szigorúság, társaddal szemben engedékenység!

Ne várj mindig mindent ötöle! (Se a házimunkában, se a lelkiélemben!)

5. Házastársadat a sorban SENKI és SEMMI meg nem előzheti!!

Mindig mindenben ő legyen az első – nem a gyerek(ek), nem a szülők (!), nem a munka, nem a karrier... stb. Amikor valaki házasságot köt, el kell vágni – és tudni kell elvágni – a szülőkhöz kötődő szálakat!

6. Legyen rugalmasan kialakítva a felelősség-megosztás!

Ki-ki képességei, természete szerint végezze a családban előkerülő tennivalókat, és eszerint tartozzon érte felelősséggel.

7. Legyen nyitott a család mások felé is!

A legtöbb házaspár összeborul, mint a káposztalevél. Ez nem egészséges, elszigetelődéshez, belterjes probléma-felhalmozódáshoz vezethet. Legyetek keresztény család, és vigyék el más családokhoz is az Örömhírt!

8. Tiszteld az életet. Fogadd örömmel a gyermekáldást!

Mondj IGEN-t az életre! Isten is IGEN-t mondott Rád! Ahol a (leendő) szülők igaz szere-

tettel szeretik egymást és Istent, és letették életüket-jövőjüket Isten kezébe, ott minden más – anyagi, munkaügyi, szabadidős, hobby stb. – szempont eltölpül. „Ami szükséges, azt megadja az Úr.” A testi szeretet Isten ajándéka Számotokra. Gondoltál már arra, hogy megköszönd Neki?

9. Ne feledd dicsérni társadat!

Ez a szeretet, az együttléti örömeinek egyik kifejezése. Ne érjen véget az udvarlás az esküvővel! Végy időnként feleségednek egy-egy szál virágot – „csak úgy”! Készíts néha férjednek gyertyafényes vacsorát – csak az ő kedvéért!

Nem elég egyszer, az esküvőn elmondani: „Szeretlek!”, hanem minden nap ezer jelét kell ennek adni, és néha nem árt újra és újra elmondani. Ne mondd, hogy „Ügyis tudja!”, mert nem TUDNI akarja, hanem nap mint nap TAPASZTALNI!

10. Legyen ünnep és lazítás is betervezve – kettesben!

„Az Úr napját szenteld meg!” A vasárnap nem arra való, hogy a férj túlórát, fusi munkát végezzen, vagy a feleség egész nap süsön-főzzen és a héten elmaradt házimunkát csinálja! Miből akarsz adni, ha nem töltekezel? Pár óra a mézesheteket idéző békességben, egy kellemes séta a természetben – felüdít egész hétre.

– GERGŐ: Azt hiszem, nem vagyunk különleges család. Tíz éve vagyunk házasságban, négy gyermekünk van, igyekszünk megélni katolikus hitünket, helytállni a mindennapokban. Sok ilyen család van még rajtunk kívül. Bizonyára többen vannak, akik nálunk hitelesebben, szebben, lelkesítőbben tudnak tanúságot tenni arról az útról, amelyen járnak. Azt hiszem, egyetlen oka van annak, hogy közülük idén ránk esett a választás: az, hogy én látszom a tévében. Szóval a dilemma ez: semmivel sem

vagyunk jobbak, „ügyesebbek” sok más, hozzánk hasonló házaspárnál, csak jobban látszunk másoknál. Nem „a” példa, legfeljebb egy példa vagyunk az ezen az úton járó családok közül.

– MARGIT: Olykor tényleg találkozunk irigységgel és kételéssel. Nem tudunk mást tenni, mint újra és újra elmondani: az, hogy jó házasságban élünk, csak kisebb részben a mi érdemünk. Isten kegyelme, a befogódás akarata nélkül nekünk sem menne. És azt is tudjuk, hogy sokan vannak, akik – akár önhibájukon kívül is – másképp kénytelenek élni. Rengetegen vannak, akik emberfeletti küzdelmet folytatnak, hogy egyedül is képesek legyenek tisztességgel nevelni a gyermekeiket. Akadnak olyanok is, akiknek nem adatik meg a család, és erről sokan nem tehetnek. De mi csak azt tudjuk elmondani: eddig azt tapasztaltuk, hogy az út, amelyen mi is járunk, boldogságra vezet.

– GERGŐ: És persze azt is, hogy a hűség: érték. A felelősségvállalás: érték. Az elköteleződés: érték...

(Részlet a Family magazin februári számában megjelenő,

Süveges Gergővel, a Magyar Televízió híradásával és feleségével készített interjúból)

A szarvas nem szarvas, az unikornis meg bálna...

Az emlősök agyarairól, szarvairól, agancsairól

Az embert kezdettől fogva ámulatba ejtették a természet különleges képződményei: csodás csillogású kristályok, tarka virágok, színes szárnyú lepkék és díszes madártal-lak... Hasonlóan nagy vonzóerőt gyakoroltak már az ősemberre is az elejtett állat egyes részei: a mamut hatalmas agyara, az őstulok szarva, a szarvas agancsa. A trófeák utáni vonzalom még ma is megvan. A vadásznak nincs is nagyobb sikerélménye, mint mikor egy több éves hím szarvast elejt, s hatalmas agancsát kihelyezheti szobája falára. Cikkünkben az emlősök különleges testképleteinek (agyarak, szarvak, agancsok) – mondhatjuk, a trófeák – biológiájával foglalkozunk.

Az agyarról elsőként az elefántok agyari szoktak eszünkbe jutni, de a hétköznapi életben használjuk a szót a ragadozók nagy méretű szemfogaira is.

Az agyar tulajdonképpen egy nagy méretű, erőteljes, módosult fog. Az elefántok agyara a felső metszőfogakból alakult ki, gyökere nincs, s a mi fogunkkal ellentétben kívülről nem fedi fogzománc, hanem egy különlegesen módosult csontszövet, a dentin építi fel (a dentin a mi fogunkban a fogzománc alatt található). Az elefántborjúnak is van agyara, de ez még tulajdonképpen csak tejfog; 2-3 éves kora körül kezd el nőni az állandó metszőfoga, agyara, mely aztán egész élete folyamán növekszik. A bikák agyarának növekedése intenzívebb, így életük végére akár 3 m hosszú is lehet. A nősténynek csak az afrikai elefántnál van agyara, az indiai elefánt nősténye ilyen nem fejleszt. (Az elefántfélét ma ez a két faj, a nagyobb termetű afrikai és a kisebb indiai elefánt képviseli.) Az elefántok agyarukat a táplálék (pl. gyökerek) kiásására és mozgatására, illetve viaskodásra használják.

Az elefántok kihalt rokonai (őselefántok, mamutok) nagyobb termetűek voltak, így sokkal nagyobb agyarakat is fejlesztettek. Az egyik legnagyobb ősgagyart 2007-ben Macedóniában találták meg egy ásatás során: 4,6 m hosszú és 1 t tömegű volt!

Az agyarak közül a leglátványosabb kétséget kizáróan a narvál agyara. A narvál a fogascetek közé tartozik, a delfinek közeli rokona. Az Észak-Atlanti-óceánban és a Jeges-tengerben él, 5-6 m hosszú, mintázott bőrű. A hímek orr-részen látványos, akár két-három méter hosszú, csavarodott agyar fejlődik. A narvál felső állkapcsában két fog ül: ezek közül az egyik fejlődik agyarrá. Nagy ritkaság, de előfordul, hogy mindkét agyar teljesen kifejlődik. Még nagyobb ritkaság, hogy a nőstények is fejlesztenek – a hímnél satnyább – agyart. A középkori tengerészek által látott narválok, illetve az általuk hazahozott agyarak minden bizony-nal hozzájárultak az unikornis (egyszarvú) legendájának létrejöttéhez.

Még ma sem teljesen tisztázott, hogy mi a narválagyar feladata. Régebbi, mára meghaladott elképzelés szerint a halakat sebesíti

meg vele, hogy aztán elfogyassza azokat. Egyesek szerint a befagyott tenger jegét törik át agyaraikkal alulról, hogy oxigénhez jussanak. A legújabb kutatások szerint (2005) az agyar érzékszerv: közepén hosszában egy idegköteg húzódik végig, melyből közel tízmillió idegvégződés tör a felszínre. Az állat ezzel érzékeli a tenger vizének hőmérséklet- és sókoncentráció-változásait, valamint

a halrajok által hátrahagyott szerves törmelékeket. Azonban felvetődik a kérdés, hogy akkor miért csak a hímeknek van agyara. Tehát az agyarnak az érzékelés mellett a szaporodási viselkedésben is szerepet kell játszania.

A köznapi szóhasználat nem igazán különbözteti meg a „szarv”, „tülök” és „agancs” fogalmát. Ezt nagyon jól bizonyítja a „szarvas” neve: ugyanis a szarvasnak nem szarva, hanem agancsa van, így helyesebb lenne „agancsosnak” nevezni.

Narvál

Mi is tehát a különbség a szarv és az agancs között? A szarv fejlődéstanilag kultakaró módosult képlete. Csontos alapja a homlokcsont szarvnyúlványa. Ezt nyálkahártya borítja, kívülről elszarusodott anyagú szaruhüvely, a tülök. A tülök a fejbőr bő vérellátását kötőszövetéből képződik. A szarv az egyed élete során folyamatosan növekszik. A szarv nem ágazik el, de csavarodhat. Szarva van pl. a szarvasmarháknak, juhoknak, kecskéknak, antilopoknak, bivalyoknak, bölényeknek, zsiráfoknak.

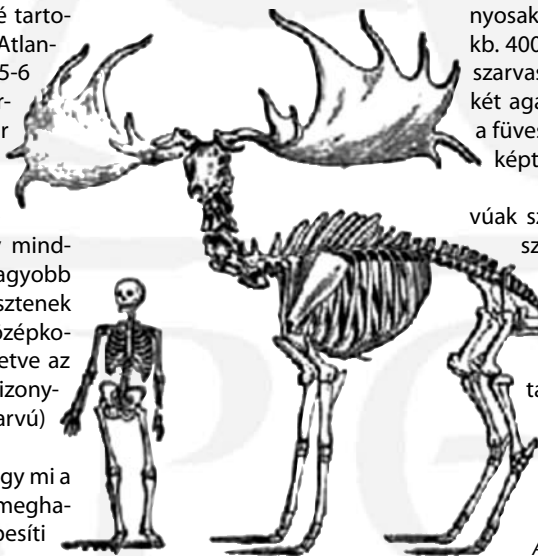
Az agancs ezzel ellentétben tömör csontképződmény, mely a homlokcsonton található csontcsapról, az ún. rózsatoról fejlődik évről-évre, s erről is válik le. A fejlődő agancsot véregekben gazdag, szőrrel borított bőr, a hancs vagy barka borítja, mely tápanyaggal és oxigénnel látja el a növekvő agancsot. A fejlődés befejeztekor a szarvas a fák kérgén dörzsöli le agancsáról a bőrt. Az agancs még ezután sem holt csont, véregek járkák át. Agancsa csak a hímeknek fejlődik, s az is csak az ivarérettség után. Az első évben még csak elágazás nélküli nyúlvány jelenik meg, majd minden évben egy-egy újabb ággal bővül.

A ma élő szarvasok agancsai is tekintélyes méretűek és látványosak lehetnek, azonban a pleisztocén korban, kb. 400 ezer évvel ezelőtt élt, mára kihalt óriásszarvas agancsa igazán tekintélyt parancsoló: a két agancs fesztávolsága 4 méter volt. Az állat a füves puszták lakója volt, az erdőben ugyanis képtelen lett volna a mozogni.

Kicsit másképp alakul ki az orrszarvúak szarva. Ez a szó szoros értelmében nem szarv, hanem hosszú szarufonalakból álló, kemény, orrcsonton ülő képződmény. A legnagyobb termetű ma élő orrszarvú-fajnak, a szélesszájú orrszarvúnak akár 1,5 m-es tülke is lehet, azonban a csúcs-tartó a pleisztocénban élt Elasmotherium, melynek szarva meghaladta a 2 métert.

Szabó Gábor
prenovicius

Az óriásszarvas és az ember csontváza

Újdonságaink

SZEPÍ – KÉP

AVATAR (2009) – amerikai sci-fi – r.: **James Cameron** – Egy deréktől lefelé megbénult háborús veterán a távoli Pandóra utazik. A bolygó lakói, a Na'vik az emberhez hasonló faj, de nyelvük és kultúrájuk felfoghatatlanul különbözik a miénktől. Ebben a gyönyörű és halálos veszélyeket rejtő világban a földieknek nagyon nagy árat kell fizetniük a túlélésért. De nagyon nagy lehetőséghez is jutnak: a régi agyuk megőrzésével új testet ölthetnek, és az új testben, egy idegen lény szemével figyelhetik magukat és a körülöttük lévő felfoghatatlan, vad világot. A veterán azonban más céllal érkezett. Az új test új, titkos feladatot is jelent számára, amit mindenáron végre kell hajtania.

BECSTELEN BRIGANTYK – INGLOURIOUS BASTERDS (2009) – háborús film-dráma – r. Quentin Tarantino – Franciország német megszállásának első évében Shosanna Dreyfus családját a lány szeme láttára végzi ki Hans Landa náci ezredes. Shosannának éppen, hogy sikerül megmenekülnie, és Párizsba szökik, ahol új személyiséget vesz fel: egy mozi tulajdonosa és üzemeltetője lesz. Európa egy másik részén eközben Aldo Raine hadnagy egy csoport amerikai zsidó katonát verbuvál gyors, sokkoló megtorlóakciók végrehajtásához. A később "Brigantyk" néven elhíresülő osztag csatlakozik Bridget Von Hammersmark német színésznőhöz és titkosügynökhöz egy akcióban, melynek célja a Harmadik Birodalom vezetőinek kiiktatása. Hőseink sorsa egy mozi bejáratánál fut össze, ahol Shosanna saját bosszútervét készül végrehajtani. Fsz: Brad Pitt

ALKONYAT – TWILIGHT (2008) – romantikus thriller – A történet főszereplője egy különc lány, Bella, aki másik városba költözése után megismerkedik a titokzatos és jóképű Edwarddal. Szenvedélyes és szokatlan kapcsolat bontakozik ki közöttük, ám a fiúról hamarosan kiderül, hogy vámpír, aki azonban csak állati vért fogyaszt. Ahogy a páros egyre közelebb kerül egymáshoz, Edward egyre nehezebben tudja féken tartani a lány illatának hatására felbukkanó ösztöneit. Ráadásul régi ellenségei is felbukkannak a városban.

Egy kis természet...

OTTHONUNK – HOME (2009) – környezetvédelmi dokumentumfilm – A Földünk a magasból című könyvének sikerét követően Yann Arthus-Bertrand újabb képkölteményt készített bolygónkról és annak törekény egyensúlyáról. Miközben a világ több mint 50 országába kalauzol el, az Otthonunk csodákkal, meglepetésekkel, kérdésekkel és aggodalommal teli mondanivalója egyszerre tanítja és ösztönzi cselekvésre nézőjét. Nagyon szép.

VADVILÁG sorozat – természetfilm – **David Attenborough** – A sorozatban a vadvilág legkülönbözőbb állataival találkozhatunk. A kígyótól a sasig, a tigristől a fehér cápáig több állatfaj ragadozó szokásait mutatja be a film.

Zenés...

Két teljesen eltérő stílusú zenésről láthatunk filmet.

EZ ELVIS – THIS IS ELVIS (1981) – életrajzi dráma

BOB MARLEY: FREEDOM ROAD (2007) + CD – zenés portré

SZEPÍ – HANG

Próza:

A MAGÁNYOSAN SÉTÁLÓ MACSKA – RUDYARD KIPLING MESEJÁTÉKA Fordította: Jékely Zoltán, rádióra alkalmazta és rendezte: Tasnádi Márton (1994)

ARANY JÁNOS TOLDI-ját Básti Lajos olvassa fel

NEVEK ÜRÜGYÉN – PILINSZKY – Korányi Tamás mûsora a következő mûvek alapján készült: Pilinszky: Magamnak; Igen és nem; Amiként kezdtem; A madár és a lány; Mégis nehéz; Monstrancia; A bûn; B.I. kisasszony; Három etûd a bûnrõl; J.S. Bach elnémul; Levél; Introitus; Egy titok margójára; Ónarckép 1974; 1970. december 22; Szabadesés; Utószó – A.France: Bol-dogasszony zsonglõrje – W. Styron: Sophie választ – F. Kafka: Gracchus, a vadász

A kisebbeknek egy kis mese:

A VILÁG LEGSZEBB MESÉI (Haumann Péter)

DOMJÁN EDIT – ESTI MESÉK

SÜSÜ, A SÁRKÁNY – CSUKÁS ISTVÁNTÓL

Zene:

MUSICALEK/ROCKOPERÁK – MARGYARUL!

A Kaktusz virágától a West Side Story-ig minden.

Néhányan a klasszikus begyűjtésből:

BEETHOVEN korális mûveibõl: C dúr mise, Missa Sollemnis, Krisztus az olajfák hegyén; versenymûveibõl: Zongoraversenyek, hegedûversenyek és ezek zongorátíratái.

SHOSTAKOVICH Hamlet, Op 116 – Nemcsak a Patyomkin cirkáló címû világhírû Eiseinstein filmhez írt kísérezetét, hanem a nemkevsbé híres Kozincev rendezte Hamlet-filmnek is írta a zenéjét...

SERGEI RACHMANINOV d-moll zongoraversenye.

Nagyon szép a Kapitány és katona filmnek a zenéje is: **MASTER AND COMMANDER: THE FAR SIDE OF THE WORLD** (Iva Davies, Christopher Gordon, Richard Tognetti)

Nálunk újdonság: a **FORREST GUMP** zenéje (3 CD) és a **PREDATOR...**

No meg egy újdonság: **AVATAR** (Music From The Motion Picture)

FROST AND FIRE A CALENDAR OF RITUAL AND MAGICAL SONGS – Rituális népzene? – **THE WATERSONS**. Eléneklík az általunk sem ismeretlen és kedvelt Heródes és a kakas 'misztikus' nótát (is). Ír és kelta vidékek dalai hangzanak fel...

OPERA ÉS OPERETT-SLÁGEREK: Bánk bán Simándi Józseffel, Hunyadi László, Lili bárónő, Csárdás királynő ...

Néhány lemez a **MANNHEIM STEAM-ROLLER** szimfónikus könnyûzenét játszó formációtól. Van nekik két karácsonyi al-

bumuk is! (Christmas Celebration, Christmas Songs)

♫ **GREGORIAN CHANTS** sorozatból **SONGS OF THE BEATLES**: klasszikus rock középkori hangzásban...

♫ Klasszikus zene könnyedén: **WALDO DE LOS RIOS – SYMPHONIES FOR THE 70'S** (2 Cd)

♫ Az idősebbek még emlékeznek a híres trió fomációra: **EMERSON, LAKE & PALMER. BLACK MOON** lemezük 1992-ből való. Igen izgalmas felvétel...

♫ Öröndetes beszerezésünk a szinti nagymesterének, **ISAO TOMITA**-nak 1986-os amerikai koncert(!)felvétele: **BACK TO EARTH – LIVE IN NEW YORK**. Kiemelném a trackek közül Gershwin izgalmasan előadott művét: a Kék rapszodiát...

♫ Ha kemény gitárszólót akarsz hallgatni, melegen ajánlom a fiatal tehetség, **MIKE CAMPESE** játékát. Mint annak idején Paganini, az ördög hegedűse – pengeti hangszerét: az utolsó szám lemezén (Vibe), Guitar Concerto No.1 in C – fergeteges...

SZEPÍ – KÖNYV

📖 **HANKISS ELEMÉR: CSAPDÁK ÉS EGEREK. MAGYARORSZÁG 2009-BEN ÉS TOVÁBB.** Manager, 2009 – A volt debreceni piarista öregdiák-szerző a tőle megszokott provokatívással és ugyanakkor finom érzékkel vizsgálja társadalmunk jelenét, fűrkészi jövőjét. Pár oldalas kis fejezetei halhatatlan elgondolkodtatóak, és ötletadóak, reményt keltőek is. Hankiss nem (új? régi?) politikai messiásokban „hisz”, hanem a civil társadalom egészének megújulási képességében, polgári erényekben, civil kurázsiban. És egyéb „avított” dolgokban.

📖 **MALCOLM GLADWELL: ÖSZTÖNSEN (THE POWER OF THINKING WITHOUT THINKING). A DÖNTÉSRŐL MÁSKÉPP.** HVG-könyvek, 2005
MALCOLM GLADWELL: FORDULÓPONT (TIPPING POINT). Ahol a kis különbségből nagy változás lesz. HVG-könyvek, 2007 – Az utóbbi évtized legsikeresebb amerikai újságíró-könyvei Gladwell írásai (Matolcsy György a Heti Válasz c. folyóiratban pár hónapja ismer-

tette a harmadik magyarra is lefordított Gladwell-t: a „Kivételesek”-et), melyekben az az érdekes, hogy a szerző a hétköznapi élet kis példáiból kiindulva merészen, de nem vakmerően lépegetve valóban szemnyitogatóan új (és egyszerű) gondolatokra jut. Hogy pl. miként is alakulnak ki életünk, családjunk stb. sorsfordító helyzetei (ill. hogy mennyire alakíthatjuk ezeket mi magunk), vagy hogy hogyan tudunk dönteni intuitíve, illetve hogy a kivételesen tehetséges emberek „kivételességéhez” mennyire szükség van teljesen banális, hétköznapi dolgokra is.

📖 **NYUGAT NÉPE. TANULMÁNYOK A NYUGATRÓL ÉS KORÁRÓL.** Petőfi Irodalmi Múzeum, 2009 – A százéves Nyugat című folyóiratról rendezett nagy irodalmi konferencia anyaga. Sok szerző, izgalmas gondolatok: a modernségről, íróink legnagyobbjairól. Mégha, mint ahogy az előszó mondja is, nem is csak ők a nagyok és modernek, és mégha nem is mindig mindenben nekik volt igazuk. De tisztességes, gondolkodó, töprengő vitára, szótértésre hívnak a nyugatosok. És a vagdalkozások, a nagyot(mellé)mondások korában már ez is óriási dolog. Meghalljuk-e?

📖 **MIT ÜZEN A KÉP? MŰVÉSZETTÖRTÉNETI KALANDOZÁS DIANA NEWALL-LAL.** Scolar, 2009 – Portré, tájfestészet, akt, csendélet stb.: témakörökbe csomagolva, kronologikus rendbe állítva tárgyalja a szerző a korszakok nagy képeit, mellékelve alapfogalmakat, kulcsszavakat, kapcsolódó műveket, rövid összefoglalásokat és frappáns képelemzéseket mellett. Ügyes, hasznos, kedvcsináló kezdőknek, haladóknak egyaránt. Kicsit „amerikai”.

📖 **„LÁTJÁTOK FELEIM...” MAGYAR NYELVEMLÉKEK A KEZDETEKTŐL A 16. SZÁZAD ELEJÉIG.** Országos Széchényi Könyvtár, 2009 – A 2009-es Kazinczy-évforduló alkalmából az OSzK grandiózus kiállítást rendezett legféltettebb nyelvelméleinkből, kódexeinkből, nemzeti erekleinkből. Ennek katalógusa vehető most kézbe, 11 nagyszerű komoly irodalom- és művészettörténeti tanulmánnyal kiegészítve. Hogy jobban tudjuk becsülni, szeretni, és mélyebben megismerjük azt, ami leginkább a miénk: anyanyelvünket.

Szarkáné Gyerjék Judit
 Szegheő József SP
 Németh Attila SP

AVATAR

Hír: Az Avatar című film 500 millió dollárból készült. A bevétel eddig több mint egymilliárd dollár.

Az Avatar egy film, amit nem láttam, és nem is fogok. A hozzám hasonló műveletlenek kedvéért a története annyiban foglalható össze, hogy van egy bolygó, ahol háromméteres kék lények élnek, és ez az égitest egy olyan ásványkincset rejt, ami az emberek számára nagyon fontos. Ezen aztán összevesznek a kék lények és az emberek.

Miért írok mégis róla? 500 millió dollár Szeged teljes évi költségvetésének majdnem a kétszerese. Vagy: nagyjából ennek az ötszöröse jut idén Magyarországon az egészségügy támogatására. Elképzelni is nehéz, hogy mi mindent tudnánk tenni ezzel a pénzzel, ha (saját magunkra gondolva) megkaphánánk, hogy a piarista iskolákra szánjuk. Hány kórházat, iskolát, misziót tudnának létrehozni ebből a szegény országokban, hány millió embert lehetne etetni belőle. Hogy mi lenne, ha ezt a pénzt – mondjuk – a magyar orvosoknak, tanároknak, pszichológusoknak stb. adnánk, hogy ne kelljen halálra dolgozniuk magukat, hanem normális munkaidőben, sokkal nyugodtabban foglalkozhassanak a rájuk bízottakkal. Hogy hány nyugdíjasnak biztosíthatnánk ebből emberhez méltó életet, legalább néhány hónapig.

És ezért szégyellem magam, hogy egy olyan világban élek, ahol félmilliárd dollárt szánnak egy olyan filmre, amelynél (bár elsősorban nem a tartalmát akarom kritizálni) Tolsztoj egy húszlapos elbeszélése többet ér, miközben emberek tízmilliói halnak éhen ugyanebben a világban;

Szégyellem magam, hogy egy olyan világban élek, ahol az emberek egymilliárd dollárral (a mozijegyek árával) támogatnak egy ilyen filmet, miközben fél Afrikának nincs gyógyszere;

Szégyellem magam, hogy egy olyan országban élek, ahol meg lehet majd tekinteni ezt a filmet;

Szégyellem magam, hogy nekem is saját fürdőszobám van, fűtése, számítógépem stb., miközben emberek százmilliói éheznek.

És ezek után számomra hiteltelen, hogy mennyit moralizál a film, és az érdekel a legkevésbé, hogy hány dimenzióban tekinthető meg.

Böszörményi Géza SP

Példányképül tündöklő

Sokunk emlékeiben élnek kedves tanítók. Kosztolányi Ilonka néni, a sugárzó fiatal lány, elsőben és másodikban jártam elébe. Ötödikes voltam, amikor elment: a szépség, a gyöngédség és a halál fölfoghatatlan mélységben összefüggő képeit hagyta ránk.

A pécsi egyetemen Rudolf Lóránt tanított a polgári jogot. Közel két méteres, százhusz kilós, selypítő óriás, aki a vizsgákon alapkérdésekkel, segítő kérdésekkel, pótkérdésekkel, villámkérdésekkel, szőjöző kérdésekkel nyomozta a bennünk lappangó tudásmorzskákat. Híres volt arról, hogy amilyen ritkán adott ötöst, olyan sűrűn könyörült meg a gyöngéken és izgulósokon, viszont jaj volt a csirkefogóknak. Az ilyen jobban tette, hogyha átiratkozott máshová.

Hamvas Bélát személyesen nem ismerem. Mégis ő vezetett végig a szellem földi történetén. A hagyományon, miként ő nevezte. Valamennyiben talált értéket. Amit Béla bácsi nem tudott, azt talán nem is érdemes tudni. Többek között tőle tanultam, hogy a csak annyiban vagyok valódi, amennyiben derült vagyok, s hogy az élet és a mű elválasztása tilos. Hadd iktassam ide egy sóhaját a Silentium c. művéből: „Atyám, bocsásd meg, oly sokáig személytelennek hittelek!”

Mind a hárman ódon figurák. A zsidók rabbinak, tanítónak, mesternek mondták az ilyeneket, ahogy mi is mesternek, iskolamesternek neveztük hajdan a tanítót. Tudta a szakmáját, persze, tudta, de ennél valamivel többet is.

Vajon ki lehet tanító? Kezemben egy régi tankönyv, a Tanítók könyve, írta Bárány Ignác. Alcíme: Kalauz a nevelés és tanítás vezetésére. Első kiadása: 1866. „10. A tanítóképző intézet nevelési rendszere arra irányul, hogy a tanítónövendékek, egykor leendő tanítók, hajlamaikon uralkodni, s gyarlóságait fékezni tudják; hogy vallásosság- és erényben, engedelmesség- és önmegtagadásban, szorgalom- és munkaságban, rend- és tisztaságszeretben példányképül tündököljenek; hogy életök- és működésük, egyeneslelkűségük, ildomoságuk, nemes önértetők, udvariasságuk, finom és megnyerő társalgási modoruk és egész maguktartása által maguknak éppen úgy, mint az egész tanítói testületnek tekintélyt és közbecsülést szerezni tudjanak.”

Példányképül tündökölni. Létezhet-e magasabb hivatás?

A MAI FIATALOKRÓL...

Mit hallunk ma nap mint nap a fiatalokról? Például efféle kiábrándult nyilatkozatokat:

„Fiatalságunk [...] rosszul nevelt, fittyet hány a tekintélyre és semmiféle tiszteletet nem tanúsít az idősök iránt. Manapság fiaink [...] nem állnak fel, amikor a helyiségbe belép egy idős ember, feleselnek a szüleikkel és fecsegnek ahelyett, hogy dolgoznának. Egyszerűen kiállhatatlannak.”

„Nem táplálók többé semmiféle reményt országunk jövőjét illetően, ha holnap a mai fiatalok kerül hatalomra, mert ez a fiatalok kibíratatlan, nem ismer mértéket, egyszerűen rettenetes.”

„A világ válságos helyzetbe került. A gyermekek nem hallgatnak többé a szüleikre. Nem lehet messze a világ vége.”

„A fiatalok velejéig romlott. A fiatalok elvetemültek és semmirekellők. Sohasem lesznek olyanok, mint a régi idők fiatalai. A mai fiatalok nem lesznek képesek megőrizni kultúránkat.”

Mintha a legfrissebb újságcikket olvasnánk. Azonban az első idézet Szókratészről való (Kr.e. 470-399), a második Hésziodosztól (Kr.e. VII. sz. első fele), a harmadik egy egyiptomi szerzetestől (2000 éve), az utolsó pedig több mint 3000 éves, Babilon romjai között találtak egy égetett agyagtáblán.

Mit tanít a tanító és hogyan? A régi athéni legfontosabb a testnevelés és a zene. Az alapképzésben e két tárgyat mindenkinek tanították. Edződjenek az izmok, fejlődjenek az ügyesség, az akaraterő, és finomodjék a lélek. A torz jellem képtelen helyesen bánni az ismeretekkel.

A 6. Dalai Láma írta vagy ötszáz éve:

„Ha bírni a Tan eszméit szavak tudását jelenti, egy rátermett papagáj is szólhat a Magasztos helyett.” (ÉT. 2002, május 10. 19. sz.)

A papagájság ellenszereiről így beszél Goethe: „Az ember nem tanító lény; az ember él, cselekszik és hat.” Ismét a jellemről vagyunk:

a legszabatosabban leadott a leadott leckénél is ezerszer értékesebb és hatásosabb a tanító jellemének példányképi tündöklése.

A hagyomány egyik alapgondolata, hogy senki sem taníthat többet, mint amennyit tud, amennyi megvalósult benne. Amennyit megszívlelt. Milyen pontos ez a szó, hiszen lényünk középpontja a szívünk. Ami ott beégett és onnan kisugárzik, az nem papagáj szöveg, hanem igazi tudás és tanítás: élet, cselekvés, hatás. A rabbi, a szúfi, az életmester beszélget a járókelőkkel, a leprásokkal, a cédákkal, vagy akár a madarakkal, mire néhányan köréje sereglenek: mondd, mester, hogy kell élni? Ez a kérdés azonos azzal: hogyan kell meghalni?

Szókratészt, Krisztus előtt 399-ben, tanításáért halálra ítélték. A siralomházban fölkereste barátja, Kritón, hogy megszöktesse. Ilyeneket kérdezett tőle Szókratész: „Érdemes-e élnünk, ha az elpusztul bennünk, aminek az igazságtalanság árt, az igazság pedig hasznát? Gonoszát szenvedve gonoszattal felelni, ahogyan ezt a tömeg helyesnek mondja, vajon igazságos-e vagy nem?” Kritón sorra azt felelte, semmiképp. Szókratész így foglalta össze álláspontját: „Tehát nem szabad viszont-igazságtalankodnunk, sem rosszat tennünk senki emberfiával, bármit szenvedünk is tőle.”

Szókratész, a görögök legnagyobb tanítója, elhárította Kritón segítségét. Békésen várta a hóhért és kiitta a büröklevet.

A tanító-mesterember óráin a tudnivalókat ötletesen adja elő, a tanulók nevét ismeri, és lehetőleg elfogulatlanul osztályoz – derék papagáj. Szókratész ellenben igazi mester volt, élete megfelelt tanításának.

Az utóbbi kétezer évben egyetlen valóságos mester élt a földön. Ő Szókratésznel is többet tudott. Lukácsnál olvassuk: (24; 45.) „Akkor megnyitotta elméjüket, hogy megérték az Írásokat.” A tanítványok, természetesen ismerték az Írást családi és zsinagógai fölolvadásokból. Úgy, mint a papagáj. A Mester képes volt arra, hogy megnyissa értelmüket, hogy a tudást megszívleljék, lényükké legyen, hogy újjászülessenek – ez a tanulás egyetlen értelme.

Egyik egyetemünk Pedagógiai szociálpszichológia jegyzete szerint a tanár a posztmodern iskola „piaci modellje” szerint ismereteket, tudnivalókat forgalmaz, ez a kínálati oldal, a tanulók pedig ismereteket és tudniva-

lókat vásárolnak, ez a keresleti oldal." A jegyzet szerint a reformpedagógiák eredményeként. Az oktató személyéből leginkább a képességek fontosak: „kommunikációs, oktatói, szervezői, helyzet-felismerési, döntési, alkalmazkodási képesség, valamint a tolerancia, az empátia, a figyelemmegosztás.”

A rátermett papagáj tehát hatalom-technikus. Arra okítja a tanulókat, hogy ügyesen árulják magukat a piacon. Tudják, miként lehet az áldozat irányát megfordítani: életükből pénzt csinálni, ismereteikkel hatalmat szerezni mások fölött. Persze ő is látja a gyermekek szemében a sóvárgó kérdést: tanár úr, hogyan kell élni?

A posztmodern tudomány tárgyilagos érdektelenséggel nyugtázza, hogy a közöség és vele a kultúra fölbomlott. Ezer házasságkötésre ötszáz válás esik, a tízmillió honi magyarból egy millió alkoholista, a szülők bő harmada gyakorlatilag írástudatlan. Fogalma sincsen arról, hogy kik, miért, mire használják személyét, vásárlóerejét, szavazati jogát. Egy 2008-as fölmérés szerint a választók 17%-a úgy tudta, hogy a Fidesz van kormányon.

Shakespeare írja az Antonius és Kleopátrában:

„Az alacsony tömeg,
Akár víz tükrén a tavirózsa,
Fel-le úszik, változó ár cselédje,
Mozogva rothad.”

Világszerte ötmilliárdra becsülik az emberiségnek azt a részét, amely nem képes lépést

tartani a Dolgok „fejlődésével. Se használni, se megvásárolni nem tudja a csúcstechnikát. Ők, vagyis mi vagyunk a túlnépesedetség, nekünk találták ki a szórakoztatóipart, a kábítószert és a bukásmentes iskolát, hogy se a munkánk, se az életünk értelmén ne törjük a fejünket. Legyünk „a változó ár cselédje, mely Mozogva rothad”.

A fölbomlott társadalomban bármi megeshet. Weöres Sándor így ír erről:

Fodor Ákos
INTELEM EGY ÉDES ANYÁHOZ

Ne hidd, hogy mafia gyermek:
ne védj agyon a nyelvet;
bizz benne (úgyis elvet
nyú-trendit, Ódon Elvet)
– vétek vitrínbe tenned:
szeresd, de élni engedd.

Pityu és Pöszi

Az óvodakertben mindenfélét sinálnak
ni mijen dicnók

a többi óvodások körülöttük állnak
nézi Paidagogosz néni

pfuj meekkora dizsnók.

Úrlapot és hegyes tollat ragad

Dühtől hullámozva ír:

Tüzdelt Zülök!

Máskor scináljanak jobb jerekeket.

És felelnek a zülök:

Kedves Paidagágász Nénii!

Hun házasodunk, hun meg elválunk

Különb féle jerekekkel kísérletezünk.

Mind benne vagyunk a pácban.

Szülők, gyerekek, a paidagogosz néni, sőt, oktatás-ideológusok és tanügyminiszterek, egyszóval valamennyien egy világméretű kísérlet nyulai vagyunk, amely arról szól, hogy az embert, a teremtett világ urát, miként lehet kiszorítani helyéből, és alávetni a személytelenség démonának. A piac, a műszaki fejlődés, a pénz, egyszóval a Dolgok logikájának.

Hogy a Föld az élet kertje maradjon a hideg világegyetemben, példányképül kell tündökölnünk. Igen, igen, példányképül kell tündökölnie minden tanítónak, tanárnak, sőt, bárkinek, akire akár egyetlen egy esdeklő gyermekszempár szegeződik.

Czakó Gábor

BEAVATÁS – televíziós esszészorozat
2009. július 22.

KAVICSDOBÁLÓ

Néha besötétül a tanárság ege. Egek szokása. Reménytelen, fáradt szürkeség nyomja le az embert, s nem lát ki belőle. Teljes szívvel élt napok, hetek, hónapok munkája, igyekezete, energiája tűnik hiábavalónak. Mintha a világúrt kéne felmelegíteni. Nem megy, mégsem megy...

Mert a gyerekek – főleg fölső tagozatban, és főleg délutánra a napköziben – úgy látszik, néha szintén belefáradnak a saját kis világmindenségük megmunkálásába. És akkor szemtelenek, szófogadatlanok, nyeglék, nem érdekli őket semmi, uzsonna a földön – s még jó, ha nem a plafonon. Legújabb ruhájukban a sárban verekednek. Miért? „Szidni akarta az anyámat” szindróma. Nem akar leülni, nem akar hazamenni, nem képes

sorakozni, füllent nagyokat – ugyanaz a gyerek, aki ennek előtte már hosszabb távon belenőni, beletörödni látszott homo sapiens sorsába.

Van, hogy győzöm reménységgel – van, hogy nem.

De él bennem egy gondolat, ami ilyenkor segít nekem – s hidat ver bennem a holnapig. Csupán egy gondolatnyi fény, mégis szeretném továbbadni szülőknak, tanároknak, szomszédoknak – hiszen egyet akarunk.

Gyerekek közt eltöltött élete végén mondta egy nagyszerű tanár:

Gyereket nevelni annyi, mint kavicsot dobálni a tengerbe... Igen, leül az ember a parton, és dobálni kezdi a vízbe a köveket. Kisebbit, nagyobbbat. És nem lát semmit. Dobálja tovább – és akkor sem lát semmit... Hiába

– gondolhatja –, nem történik semmi. Hát érdemes?! Igen ám, de ha valaki elég kitartó, egyszer csak meg fogja látni, amint a víz színén megcsillan valami. – Föld!

Széles – nagyon széles alap kell a mélyben, hogy láthatóvá váljék a csúcsa. De minden kavics: szigetek, hegyek kezdete lehet. Igen, a hegyrakás-szigetépítés öröme a mienk. Építünk bátran!

Horváth Tibor

F. G. Lorca:

„Az eső addig hull a sziklára, míg az megpuhul, és zsomborbokor nő rajta. Az emberek azt mondják a zsomborról, hogy az nem való semmire, de én látom, hogy sarga virágát meglebentí a szél... Csak várni kell, várni szeretetben...”

English Corner

January is the first month of the year in the Julian and Gregorian calendars, and one of seven Gregorian months with the length of 31 days. The first day of the month is known as New Year's Day. It is, on average, the coldest month of the year within most of the Northern Hemisphere and the warmest month of the year within most of the Southern Hemisphere.

January is named after Janus (Ianuarius), the god of the doorway; the name has its beginnings in Roman mythology, coming from the Latin word for door (ianua) – January is the door to the year. Traditionally, the original Roman calendar consisted of 10 months, totalling 304 days, winter being considered a monthless period.

Although March was originally the first month in the old Roman Calendar, January became the first month of the calendar year either under Numa or under the Decemvirs about 450 BCE. Various Christian feast dates were used for the New Year in Europe during the Middle Ages, including March 25 and December 25. However, medieval calendars were still displayed in the Roman fashion of twelve columns from January to December. Beginning in the sixteenth century, European countries began officially making January 1 the start of the New Year once again – sometimes called Circumcision Style because this was the date of the Feast of the Circumcision, being the eighth day from December 25.

How can you say the word January in other languages? Collect 10 and send them to my e-mail address: mnagy@szepi.hu

Best wishes,
Nagy Mariann

Deutsche Rubrik

HERTA MÜLLER BEKOMMT DEN LITERATURNOBELPREIS

Die 56-jährige deutschsprachige Schriftstellerin erhält die höchste Auszeichnung der literarischen Welt. Der Nobelpreis für Literatur geht in diesem Jahr an die deutsche Schriftstellerin Herta Müller. Das teilte die Schwedische Akademie in Stockholm mit.

Herta Müller ist in Rumänien geboren und verarbeitet in ihren Werken ihre Erlebnisse von Fremdheit und politischer Verfolgung. Erst 1987 beantragte Herta Müller zusammen mit ihrem damaligen Mann Richard Wagner die Ausreise aus Rumänien. Sie lebt heute in Berlin.

Zuletzt erschien ihr Roman „Atemschaukel“. Er erzählt von einem 17-jährigen Deutschen, der im Zweiten Weltkrieg von Russen aus Rumänien zur Zwangsarbeit in die damalige Sowjetunion deportiert wird.

Sie ist die zwölfte Frau, die einen Literatur-Nobelpreis erhalten hat. Mit ihr wurde zum 13. Mal ein Vertreter der deutschsprachigen Literatur gewürdigt. Günter Grass bekam den Preis vor zehn Jahren. Genau vor 100 Jahren wurde Selma Lagerlöf als erste Frau überhaupt mit dem Preis ausgezeichnet.

Der Nobelpreis wurde am 10. Dezember in Stockholm vergeben, dem Todestag des Preisstifters Alfred Nobel (1833-1896). Die Auszeichnung aus der Stiftung von Nobel ist mit umgerechnet rund einer Million Euro dotiert. Die Urkunde überreicht König Carl XVI. Gustaf in Schwedens Hauptstadt.

Nemes Zsuzsanna

LA NEVE

Scendono piccoli
fiocchi leggeri,
sopra le tegole,
lungo i sentieri.
vanno inseguendosi
come in un gioco
e tutto imbiancano
a poco a poco.
Come carezza stanca
sul borgo e sulla pieve,
soffice, fredda, bianca,
cade lenta la neve

R.Tosi

POVERO PASSEROTTO

Eccolo lì , povero passerotto,
con la neve per lui c'è carestia
e chi sa mai quanta malinconia
si sente addosso.
Nè bacche, nè franelli,
eh poverino!
E le belle giornate son lontane...
Li vuoi questi minuzzioli di pane,
passerottino?

C. D. Soldato

Shelock Holmes is...

A decemberi fejtörő feladványra két helyes válasz érkezett a következő diákoktól: Menkó Tamás 7.a, és Lévai Janka. Mivel a lexikon egy lapjának két oldalán található a 211. és 212. oldal, ezért oda semmit sem lehet betenni. Köszönöm szépen a megfejtéseket!

A januári történet így szól:

Egy antik római rablóbanda vezére, érezvén halálát közeledni, magához hívatta várandós feleségét, és az emberei jelenlétében így szólt hozzá:

– Tudván tudom, hogy nem érem meg a gyermekeim születését, de holtomban is gondoskodni akarok a családomról, hogy legalább ezt az egy jótettet javamra írja majd az alvilág bírása. Halljad hát végakaratomat, te asszony, ki e veszélyes életet vállaltad velem. Ha fiút adnak neked az istenek, vagyonomból kétszer annyi jussom utódomnak, mint neked. Ha viszont leányod születik, a

te jussod legyen kétszer annyi, mint a gyermeké. Így akarom, tehát így lesz. Mert ha másként mernéd akarni, mindenem, amim van, ezekre a derék rablókra száll. Fülük felfogja szavaimat, úgy vigyázz!

Vigyázott, szegény asszony, hogyne vigyázott volna. De akárhogy vigyázott, az ura halála után ikreknek: egy lánynak meg egy fiúnak adott életet.

– Erre a váratlan eseményre nem vonatkozott a végrendelet – gyűltekköré a rablók. Most hát mit tegyünk?

– Szétosztjuk a vagyont férjem akaratának szellemében. – válaszolt az asszony.

– Vagyis ránk száll?

– Fityiszt száll rátok...

Akkor meg hogyan kell szétosztaniuk? Válaszaikatat küldjétek e-mail címemre: mnagy@szepi.hu

Jó fejtörést!

Nagy Mariann

MAGYAR NYELVTÖRŐK

Szörös hörcsög szörpöt szörcsög, rátörnek a hörcsög görcsök.

Egyik szemünk sír, a másik nevet

A hódmezővásárhelyi fedett uszodában rendezték meg 2010. január 11-én és 18-án az Úszó Diákolimpia megyei döntőjét. A IV. korcsoportosok (14-15 évesek) versenyében a 100 m-es mellúszásban Szöllősi Benedek szoros versenyben a bronzérmet szerezte meg, míg Stefán Máté sajnos bemozdult a rajtnál, így – hiába remekelt hátúszásban – eredményét érvénytelenítették. Emiatt kicsit bántódtunk, de szerencsére a 6x50 m-es gyorsváltó mindenért kárpótolt bennünket. A versenyszámot magabiztos fölénytel nyertük, s ezzel megszereztük a kecskeméti országos döntőn való részvétel jogát. A csapat időeredménye biztató, hiszen a fiúk mindössze fél másodperccel maradtak el az iskolacsúctól.

A szereplésnél halványabb fotó...

A nagyobbaknál az V-VI. (16-19 évesek) összevont korcsoport egyéni versenyszámaiban szintén szépen helyálltunk. Nagy Milán gyorsúszásban ezüst-, hátúszásban bronzérmet nyert, Bárkányi Tamás pedig mellúszásban került a legjobbak közé. Legnagyobb bánatunkra a szép reményekkel induló 6x50 m-es gyorsváltónkat szabálytalan rajt miatt kizárták, így hiába voltunk a mi a leggyorsabbak, ebben a korcsoportban a szentesi Horváth Mihály Gimnázium csapata utazhat az országos döntőre. Tudni kell, hogy a diákolimpián, a felnőtt versenyekhez hasonlóan egy rajt-szabály van, vagyis aki az „Elkészülni” vezényszó után a rajtjel előtt megmozdul, kizárják a versenyből.

A nagyobbaknál az V-VI. (16-19 évesek) összevont korcsoport egyéni versenyszámaiban szintén szépen helyálltunk. Nagy Milán gyorsúszásban ezüst-, hátúszásban bronzérmet nyert, Bárkányi Tamás pedig mellúszásban került a legjobbak közé. Legnagyobb bánatunkra a szép reményekkel induló 6x50 m-es gyorsváltónkat szabálytalan rajt miatt kizárták, így hiába voltunk a mi a leggyorsabbak, ebben a korcsoportban a szentesi Horváth Mihály Gimnázium csapata utazhat az országos döntőre. Tudni kell, hogy a diákolimpián, a felnőtt versenyekhez hasonlóan egy rajt-szabály van, vagyis aki az „Elkészülni” vezényszó után a rajtjel előtt megmozdul, kizárják a versenyből.

Eredmények:

IV. korcsoport

100 m gyors: 5. Zsigri Bence 1:05,72,
100 m mell: 3. Szöllősi Benedek 1:31,51, 4. Mácsai Soma 1:39,23,
100 m hát: Stefán Máté szabálytalan rajt,
100 m pillangó: 4. Bokor Dániel 1:16,45,
6x50 m 1. Dugonics András Piarista Gimnázium (Stefán M., Takács O., Hulmann K, Szöllősi B., Zsigri B.) 3:03,08.

V-VI. korcsoport

100 m gyors: 2. Nagy Milán 0:56,25, 6. Stefán Márk 1:00,35, 15. Laczkó Attila: 04,14, 23. Borovszky Bence 1:06,38, 25. Papp Viktor 1:08,13.
100 m mell: 3. Bárkányi Tamás 1:22,36, 4. Szabó András 1:24,56.
100 m hát: 3. Nagy Milán 1:07,52.
6x50 m Dugonics András Piarista Gimnázium (Stefán M., Borovszky B., Bárkányi T., Szabó A., Laczkó A., Nagy M.) szabálytalan rajt.

Győri Ferenc

A nagy Milán

Házikosár

Véget ért a kosárlabda házibajnokság. Sajnos nem nevezett három osztály: 9.a, 10.a, 12.b

Csoportmérkőzések:

A csoport

1. 8.b 6 pont
2. 8.a 4 p.
3. 7.b 2 p.
4. 7.a 0 p.

B csoport

1. 12.a 4 p.
2. 11.b 2 p.
3. 11.a 0 p.

Elődöntők

- 7.b - 12.a 8 : 38
8.a - 11.b 4 : 18
8.b - 11.a 18 : 8

A **hármasként** döntő mérkőzéseit január 21-én, csütörtökön ját-

szották a csapatok:
8.b - 11.b 27 - 29
8.b - 12.a 2 - 30
11.b - 12.a 7 - 25

Végeredmény:

1. 12.a
2. 11.b
3. 8.b
4. 8.a
5. 11.a
6. 7.b
7. 7.a

Legjobb dobók:

1. Szarka Dávid 11.b 34 pont
Rozs Tamás 12.a
2. Verba Barna 8.b 28 pont
Veres Csaba 12.a

Boczor Zoltán

Fél ponton múlt a dobogó

Decemberben sakkversenyt rendeztek Szegeden a Petőfi Sándor Általános Iskolában. Háromfős csapatoknak lehetett nevezni a versenyre. Iskolánkat a következő összetételű gárda képviselte: Bauer József és Putóczky Dávid a 7.a-ból és Kovács Dániel a 8.a-ból. Jól játszottunk, hét játszmát kellett végigjátszani, mindegyiken 3 pontot lehetett gyűjteni. A játszmák között 5-10 perc szünet volt, ami attól függött, hogy mikor lett vége egy-egy partinak.

Az első parti rosszul sikerült, de végül 10,5 pontot értünk el, csupán fél ponton múlt a 3.hely.

A csapat verbuválásában egyik osztálytársam, Szalay Donát jeleskedett. Az ő vezetésével és Horváth Tibor tanár úr segítségével sakksakkör is indult.

Kovács Dániel 8.a

PARTVONAL

Köpések aranyból

Nagy örömmel tudatjuk, hogy más iskolákban is születnek magvas, megőrzésre alkalmas megnyilatkozások:

Jellemezd röviden kedvenc hősöd utazókról, felfedezőkről olvasott könyv alapján!

– Nekem Jean-Claude van Damme, mert bátran viselkedik és jó a mozgása.

Hogyan keletkeznek a barlangok?

– A víznyelő elnyeli a vizet, és ami lerakódik, a víz kap oxigént, és lepetyeg, és pár évenként növekszik, és így keletkezik a mészkő barlang.

Írj magyarországi halakat!

– Potty, pngy, jégér, szálszalóka, légy, gólya.

Milyen betegséget lehet kapni a parlagfűtől?

– Energiát.

Az oroszlán jellemzése:

– Hangja: vastag, kitörő; látása: gonosz

A cápa jellemzése:

– Embert nem eszik, de nem lehet benne bízni.

– Van mikroszkopikus baktérium, ami kicsit nagyobb, mint ami mikroszkóppal látható.

– A középkorú lovagok a lovagi tornákon mindig egy hölgyet tűztek maguk elé.

– A nemzetiségi iskolákba több ajkú diákok járnak.

– Nyáron nő a kalapos gomba, télen a kucsmagomba.

– Ady Boncza Bertalant vette feleségül.

– Bombay éghajlata olyan egészségtelen, hogy lakosai máshol laknak.

– A Toldi olyan mű, amelyben a főhőst feldolgozzák.

– A kőolajat kövekből sajtolták.

– Eötvös József többek között Budán született.

– Anonymus III. Béla névtelen jegyese volt.

– A Bibliát Guttenberg találta fel.

– Szulimánt a szigeti ostromnál megölték, ezért egyelőre felhagyott azzal a szándékával, hogy Magyarországot meghódítsa.

Vonatkozó névmás		Indián törzs neve	Kecske kicsinye	Átnyúit		Energia		Királyi férfinév
Megfejtés (1)			Kétkerekű jármű	Nátrium				
Büro						Páros adat!		
Férfi felsőruházat	Attól az időponttól kezdve			Lét		Oldaladás		
	Megfejtés (2)		Bácsika				Kerek szám	
Nulla			Tűzet szüntet!					
Útó lap				Azon indokból (Annak ...)	Kieoészítő			
		Csent			Olasz folyó			
Kérdőszócska		Szidalmaz	Túrd a földet!					
Korog a gyomra		Tova					Volt	
			Jód		Általános forgalmi adó			

Ebben a hónapban rejtvényünk megfejtése egy Seneca-idézet. A megoldásokat 2010. február 10-ig kérjük bedobni a gimnázium portájánál elhelyezett szerkesztőségi postaládánkba, vagy elküldeni elektronikus levélcímünkre: piarfutar@szepi.hu. Előző havi megfejtésünk: „Ünnep van ma, karácsony látogatott hozzánk!” Pólot nyert Jagicza Tamás 8. a osztályos olvasónk.

„Az ember lelke nem kávéra, s nem is kávéházra vágyik; az ember barátira vágyik – a kávé csupán ürügy.” (török közmondás)

Fazekas István: Három cukorral – Sajtófotó pályázat 2009. Kategóriadíj: Emberábrázolás-portré (egyedi) – 1. helyezett

v é g k é p (p)

KOVÁCS SÁNDOR: SZÜRKEMARHA

Marha vagyok. Szürke
és nemes. Szarvaím
szélesek, megtarthatom velük
a kék eget, s ha húzni kell
hát húzok, térdepelve is!
Húzok akkor is, ha az
ájulás messze visz
egy ősi rónaság-világba,
hol reszkető csontomig
kiáltva szólnak szellemek!

Marha vagyok. Szürke
és nemes. Szívem néha
megremeg, ha látom
puszta lett a puszta, hol
egykor számos csorda
zúzta, tépte a sarj-füvet,
s négy láb mellett két láb
haladt, amerre kellett,
segített ha fajtám új,
szebb jövőket ellett.

Marha vagyok. Szürke
és nemes. Karámos,
még inkább ketreces,
vásári különlegesség,
dics-vesztett múlt-tulok.
Lassan megbolondulok...
Pedig ha kérnék, tudnék
még húzni, tartani eget!
Lehetnék bőgő, vad bika,
ahogy rég; rettegett!

Lehetnék... csak kérjete!

Lapunk 2009. májusi számában részletet közöltünk
Kovács Sándor Szürkemarha című verséből.
A költő kérésére most a teljes költeményt közre adjuk.

Hirdessen ingyen a
PIÁR FUTÁRBAN!

Cége, vállalkozása hirdetései,
eladásra, elcserélésre váró
apróságai nálunk
ingyen megjelennek.

Megjelentetni kívánt hirdetését

küldje el a piarfutar@szepi.hu

elektronikus levélcímre,

vagy dobja be

a gimnázium portájánál

elhelyezett postaládánkba!

KÍNÁLJUK MEG EGYMÁST!

FARSANG

„Az ember mindig tudja az igazat,
azt a másik igazságot,
melyet a szerep, a jelmezek,
az élet helyzetei eltakarnak.”

(Márai Sándor: A gyertyák csonkig égnek)

A MESTERTANODA FÉLÉVI FOTÓKIÁLLÍTÁSA

A MesterTanoda diákjainak képei jól igazolják, milyen sokféle nézőpontból ragadható meg mikro- és makrokörnyezetünk.

Ördög Dániel: Virágkehely

Pintyi Zoltán: Jéglépcső

Petrovski György: Téli emlék

Baksa Csaba: Gondolkodó „duett”

Kürtösi Róbert: „A természet megsértése”

Liska Áron: Ébred a rét

Kovács Loránd: Hósipka